

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 118-0-Рев-08-001 202
Бања Лука, 15.5.2009. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Петра Бајића, као предсједника вијећа, Драгослава Лукића и Јанка Нинића, као чланова вијећа, у правној ствари тужиље Г.Л., С., Улица ..., коју као пуномоћник заступа њен муж В.Л., С., Улица ..., против тужене Основне школе ..., С., Улица ..., коју заступа директор и законски заступник Р.Ј., а њега заступа пуномоћник Ђ.В., секретар школе, ради заштите права из радног односа, одлучујући о ревизији тужене против пресуде Окружног суда у Бањој Луци број 011-О-Ж-07-000 245 од 21.12.2007. године, у сједници вијећа одржаној 15.5.2009. године, донио је

Р Ј Е Ш Е Њ Е

Ревизија се уважава, пресуда Окружног суда у Бањој Луци број 011-О-Ж-07-000 245 од 21.12.2007. године се укида и предмет враћа том суду на поновно суђење.

О б р а з л о ж е њ е

Првостепеном пресудом Основног суда у Градишци број П.072-0-06-000173 (правилно: број 072-0-П-06-000173) од 22.12.2006. године обавезана је тужена Основна школа ... С. (у даљем тексту: тужена) да исплати тужиљи Г.Л. (у даљем тексту: тужиља) износ од 3.727,84 КМ на име отпремнине због одласка у пензију, са законском затезном каматом од 26. децембра 2005. године, као дана доспјелости обавезе, те да јој накнади парничне трошкове у износу од 600,00 КМ све у року од 15 дана од дана доношења пресуде.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Бањој Луци број ОП-0-Ж-07-000 245 од 21.12.2007. године жалба тужене је одбијена и првостепена пресуда потврђена.

Тужена је изјавила ревизију против другостепене пресуде из које произилази да пресуду побија због погрешне примјене материјалног права. У ревизији је предложила да се побијана пресуда укине. Одговор на ревизију није поднесен.

Тужбом се тражи заштита права из радног односа исплатом отпремнине на начин ближе наведен у изреци првостепене пресуде.

Тужилца је, према утврђеном чињеничном стању, била запослена код тужене као просвјетни радник. Она је 27. децембра 2005. године поднијела туженој захтјев за споразумни раскид уговора о раду, због одласка у пензију са навршених 36 година, 6 мјесеци и 21-им даном пензијског стажа, односно са навршених 56 година, 9 мјесеци, и 26 дана живота. Рјешењем тужене број 358-01/05 од 26.12.2005. године одлучено је да тужилци престаје уговор о раду број 217-63/01 „са даном 27. децембар 2005. године због испуњавања услова за одлазак у старосну пензију". Тужилца ће, према истом рјешењу „бити измирена са личним дохотком-платом и осталим припадностима са даном престанка уговора о раду 27.12.2005. год. када јој престају права и обавезе по основу рада". Није спорно да је тужилци исплаћен износ од 1.328,00 КМ по основу отпремнине на дан 24. фебруара 2006. године, са којим она није била задовољна, па је поставила тужбени захтјев да јој се „у складу са одредом члана 127. Закона о раду" исплати из истог основа још 3.727,84 КМ са законском затезном каматом. У посљедња три мјесеца рада код тужене, тужилца је остварила просјечну плату у износу од 421,33 КМ мјесечно. Једна трећина просјечне мјесечне плате тужилце код тужене у посљедња три мјесеца њеног рада, износила је, према томе, 140,44 КМ.

Првостепени суд је закључио да тужилци „у складу са чл. 127. став 2. Закона о раду" припада отпремнина у износу од 5.055,84 КМ (трећина просјечне мјесечне плате од 140,44 КМ, помножена са 36 година пензијског стажа). Пошто се износ од 5.055,84 КМ умањи за раније плаћену отпремнину од 1.328,00 КМ добија се разлика од 3.727,84 КМ колико је тужилци и досуђено првостепеном пресудом.

Другостепени суд је прихватио чињенична утврђења и правне ставове првостепеног суда.

Овај суд је дозволио ревизију тужене без обзира на вриједност предмета спора, на основу члана 237. став 3. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС" број 58/03, 85/03, 74/05 и 63/07, у даљем тексту: ЗПП) пошто је оцијенио да је одлучивање по ревизији од значаја за примјену права у другим случајевима.

Схватања нижестепених судова нису правилна.

Ревизија је основана.

Члан 127. став 1. и 2. ранијег текста Закона о раду, сада је садржан у члану 141. став 1. и 2. Закона о раду - пречићени текст („Службени гласник РС" број 55/07, у даљем тексту: ЗР). Члан 141. став 1. ЗР гласи: „Радник који је закључио уговор о раду на неодређено вријеме, а којем радни однос престаје отказом уговора о раду од стране послодавца, након најмање двије године непрекидног рада код послодавца, послодавац је дужан да исплати отпремнину осим ако му радни однос престаје у случајевима из члана 126. став 1. т. 1. и 4. овог закона". Наведена одредба примјењује се од 13. августа 2002. године као дана ступања на снагу Закона о измјенама и допунама Закона о раду („Службени гласник РС" број 47/02) и била је на снази кад је тужилци 27. децембра 2005. године престао уговор о раду код тужене. Из наведене одредбе

произилази да радницима којима уговор о раду престаје због испуњења услова за одлазак у старосну пензију, као што је случај са тужиљом, не припада право на отпремнину по овом законском основу.

Члан 141. став 2. ЗР гласи: „Висина отпремнине из става 1. овог члана утврђује се колективним уговором правилником о раду и уговором о раду, а зависи од дужине рада радника код послодавца, и износи најмање у висини једне трећине просјечне мјесечне плате радника исплаћене у посљедња три мјесеца прије престанка уговора о раду, за сваку навршену годину рада код послодавца". Ова одредба не може се примјенити на тужиљу, јер, како је већ речено, она није остварила право на отпремнину по основу става 1. члана 141. ЗР.

Основ за отпремнину тужиље садржан је у члану 141. став 4. ЗР („право на отпремнину или новчану накнаду радника у другим случајевима престанка радног односа утврђује се колективним уговором"), односно у члану 158. истог закона. Ревизија се позива на Посебан колективни уговор за запослене у области образовања, науке и културе Републике Српске („Службени гласник РС" број 62/06). На тужиљу се, међутим, није могао примјенити ни овај уговор, пошто је наступио на снагу 7. јуна 2006. године (члан 57.), тј. после престанка њеног уговора о раду.

У вријеме престанка рада тужиље код тужене, 27. децембра 2005. године, био је на снази Посебан колективни уговор за запослене у области образовања, науке и културе („Службени гласник РС" број 33/97, 7/99 и 6/01). Члан 5. став 2. алинеја 7. Измјена и допуна Посебног колективног уговора за запослене у области образовања, науке и културе Републике Српске („Службени гласник РС" број 6/01) садржи одредбу о праву тужиље на исплату отпремнине, али и о начину на који се утврђује висина те отпремнине.

У даљем поступку, потребно је, према томе, утврдити висину отпремнине која припада тужиљи по одредби члана 5. став 2. алинеја 7. Измјена и допуна Посебног колективног уговора за запослене у области образовања науке и културе Републике Српске („Службени гласник РС" број 6/01) у вези са чланом 158. ЗР и зависно од тога, одлучити о тужбеном захтјеву.

Из реченог произилази да је другостепена пресуда због погрешне примјене материјалног права заснована на непотпуно утврђеном чињеничном стању, што је и био разлог, у смислу члана 250. став 2. ЗПП, да се ревизија тужене уважи, та пресуда укине и донесе одлука о враћању предмета другостепеном суду на поновно суђење.

Другостепени суд је дужан да у даљем поступку отклони недостатак на који је напријед указано (члан 253. у вези са чланом 228. ЗПП).

Предсједник вијећа
Петар Бајић

